

ל"ב קוויטקא

אלעכביים

לייב קרפין

אזעכייס

געצייכנט פון מיכאיל יא

א י ז

מעלונקע-פארלאג, דער עמעס

מאסקווע 1947

אן אלעפ האט פיר עקעלעכ –
א שטעקל מיט צוויי פלעקעלעכ.

אלעקסאנדער מאטראסאוו איז א העלד.
א דענקמאל ווערט דעם העלד געשטעלט.

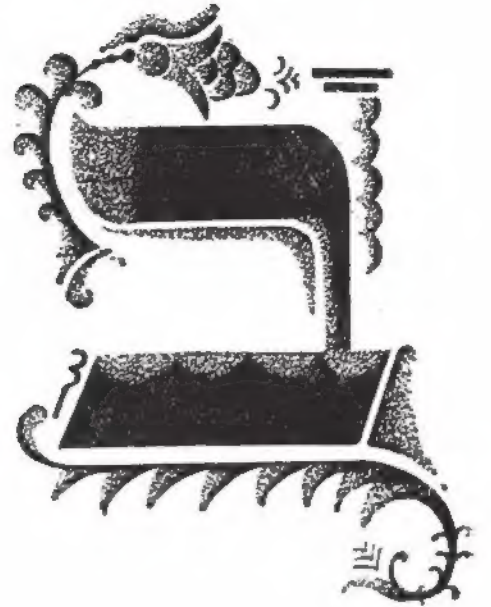
ארבעטער און פויערים
ארבעטן באנאנד,
אליין צו זיי געהערן
אלע גיטער פונעם לאנד.

אָדלער, אָדלער, פליסט ווי א וויכער,
אבער פליערס פליען נאכ גיכער.

א, ווי שיינ די רויטע פאן
אפן גרויסן שטאדיאן!

ניט אפלייגן אפ מארגן,
וואס קענסט נאכ היינט באזארגן.

באר און באל פליענ וויל –
באל צומ באלקנ, באר צומ מויל.

באבצי בלומצי באקט דאכ ברויט –
באקט אויכ ביילקע ברויט באמ פלויט.

בערע איז א בעריע בא די בינענ,
שטער ניט בערענ בא די בינענ.

גאנז אונ גאנער
נייענ שפאצירן,
געלע
גענדזעלעכ זיי פירן.

גרינע פעלדער און א ברעג,
גייט אינמיטן גרינס א וועג,
גאלדע טראגט א געלנ הוט,
זעט מען גאלדענ זייער גוט.

דער דימענט שניידט דאס גלאז.
די קאסע שניידט דאס גראז.
דער הארנ טוט אונדז וועקן,
דעם בלינדן פירט דער שטעקן.

דאס דריידל דרייט זיך,
דאס יאמל פרייט זיך.

דוידלקע, הייב זיך
העכער און העכער,
הייב די קינדער
ביז די דעכער!

הינדעלע און הענדעלע
עסן פון איין קענדעלע.

הייב דעם האמער, שמיד,
שמיד, קאלזמאן עס גליט!

או גערקעס רופן פון דער בייט:
פרוויט און עסט געזונטערהייט!

אונדזער היים איז שטארק און גרויס,
אונדזער היימלאנד גייט פארויס,
אומעטום מיר בויענ שיין,
אונדז איז גוט אינ אונדזער היים!

שטייענ געבונדן אלע צוזאמען
הונדערט ברידער און א מאמען.
וואס איז עס?

(א גארב)

רון זון איז א דרייטער יונג,
רוזן ווינטשט זיך זיין א שווימער,
ווינדער-שיין ער טוט א שפרונג,
וון א טיכ נאר – שווימט ער איבער.

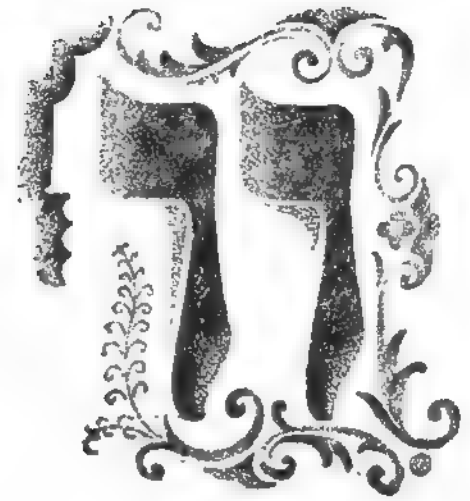
פרוץ פארהאלטן א ווילקאן,
פרוץ אימ איינשפאנען אין שפאן!

בוי, בוי, בויער,
א בויער נאכ א בויער,
א הויז נאכ א הויז,
די גרויסע היים בוי אויס!

א בוים בייגט זיך, ווען ער איז יונג.

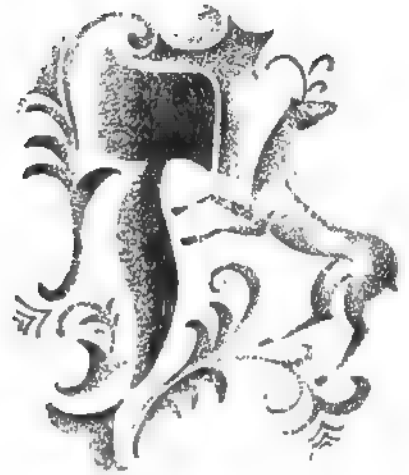
יירט דאס טייג אונ ציט.
יויכ איז טעפל זידט.

ווייל מיר לערנענ בעסער,
ווייל מיר ווערנ פעסטער,
וועט אונדז סטאלין מרויענ
אונדזער היימלאנד בויענ.

וואָלפּ אונ וועווריק

וואָלפּ אונ קליינער וועווריק
וועט א געוועט:
ווער דאס וועלדל גיכער
איבערלויפנ וועט.
וואָלפּ אפ דר'ערד לויפט אונטן,
וויילד ער איזט, פארשוויצט,
וועווריק אפ די ביימער –
שפרינגט פונ שפיץ אפ שפיץ...

איפן זיבן זיפן נייע
אונדז דאס מעל, און זיב – די קליינע,
זיפט דאס זויבערע מעל ארויס,
לאזט פאר זיב די קליינע בלויז!

זיב זיב זאיע – מיט ליב און לעבן
אונדזער היימלאנד איבערגעגעבן.
זיב זאל זויבער דיין געוויסן,
זאלסט, זיב זי, קיין שרעק ניט וויסן.

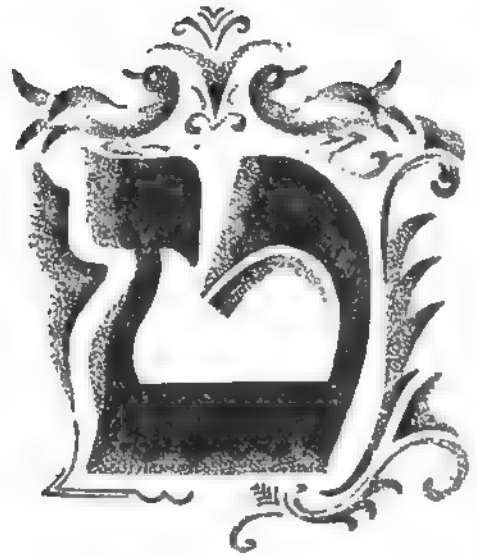
זאנגען קענען שטיל ניט שטיין,
אז דער ווינט זיב בייגט.
זאגן זאנגען יא און ניין –
זיב דער ווינט זיב בייגט.

זש יראפ, ושיראפ, דו זי געהיט –
א ושוקל קריכט, צעטרעט עס ניט.

גיי זשע ווייטער, זשאבעצי –
דא וואשט דאס גרעט די באבעצי.

דער זשוק איז א זשאנגליאר –
ער האלט זיכ אפ א האר.

טעוול שרייבט צו טיבלענ א בריוו:
טייער טיבל, כ'שווימ אפ א שיפ!
טרעפט א שטורעם, טרעפט א רעגנ,
טומלענ כוואליעס אונדז אנטקעגנ,
טוט מיכ שרעקנ, מיינסטו, וואס?
טעווייט איז דאכ א מאטראס!

— טא-טא-טו! שפילט די פלייט,
טאנצט דער אינדיק אפ דער בייט.
טויבנ בא דעם טויבנשלאק
בעטנ: „טאנצ אונדז א האפאק!“

שאמעס פליענ, א צוויטשערין,
די משוביקלעכ מרייסלענ זיב דערביי.

צום משערעט איז דער הונט אוועק!
משיקאווע, וואס האט ער דערשמעקט?
באמ משערעט ער בלייבט, ער הארכט
אונ משאטעוועט דארט אפ א שארב.

אי'ב, דער יוד,
בין אוואדע ניט גרויס!
נאר יידיש
קומט אן מיר ניט אויס!

״?נגלעב, מיידלעכ, יונגענ, יאטנ –
אפנ קרייז פונ אייז דעם גלאטנ.
יאגט א יאט זיכ נאכ א יונג,
יונג – א שפאנ, אונ יאט – א שפרונג.

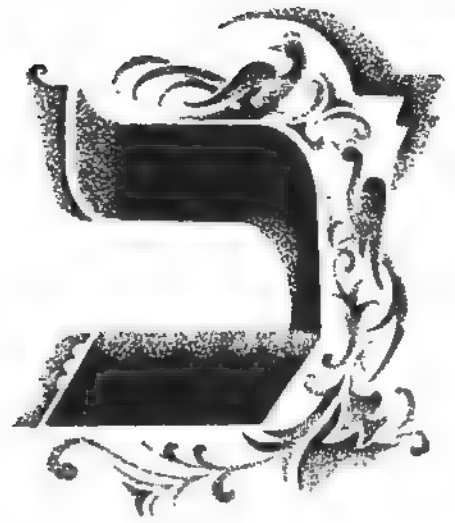

איי דער פריידל עפנט די אייגעלעך,
שטייענ שוין גרייט אפן לייטער
די פייגעלעך.
— שטיי אופ, פריידל, — צווייטשענ זיי, —
היי, די אקאציע איז פול מיט שניי!

איי לן דויטע ריטער,
שווינגנדיק און זיכער,
בא די פערד די טלאען,
אינגעהילט אין טיכער.
ווייל דער פינט איז נאענט,
רייט מען שטילערהייט,
אוי, האט מען דעם פינט
צעריבן און צעדרייט!

אוי, איי, איי!
קומען זיב הוידען דריי:
אוי, איי און איי.
— אוי, כ'האב מוירע, — זאגט דער אוי, —
די הוידע איז דאך הויב אזוי!
— איי, — זאגט איי, — ס'איז דאך קעדני!
— היי, — שרייט פריילעך אויס דער איי
און באפט און זעצט זיב אופ מיט זיי.

כעוורע, כ'האב א זאכ פאר אייך:
כאפן פישעלעכ אינ טייכ!
כ'האב אייך נעכטן דאך געבראכט
אכצן קארפן גאר א פראכט!

אכוצ די זיבן בעכערלעך
פארכאפ די קאצ אפנייך,
כאלילע ניט צעברעכ זיי נאר,
די כייע דראפעט זיכ!..

ל עבנ הייסט לענינ,
לענינ הייסט לעבנ.
לענינ האט גליק
און פרייד אונדז נעגעבנ.
לענינ הייסט לערנענ,
לענינ איז ליכט,
לענינ די פעלקער
האט אופגעריכט.

לייטערל, לייטערל, שטעל זיכ אופ,
לאז מיכ אפן דאכ ארופ,
וועל איכ זענ מיטאמאל –
פאנענ פאכענ אן א צאל.

מאסקווע, מאסקווע ליכטיקע,
מוטער אונדזער ריכטיקע!
מוטיק שפאנט דאס פאלק פארויס.
מאסקווע מאכט די פעלקער גרויס!

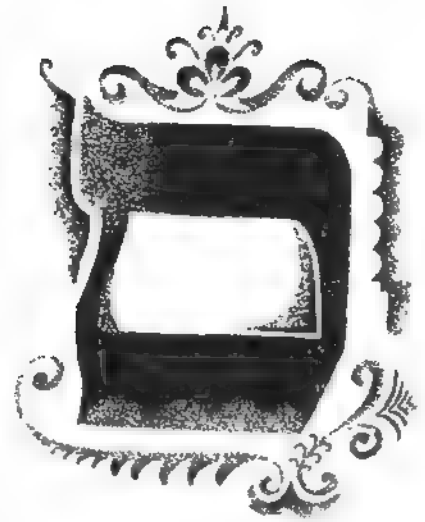
— מאמע, מאמע, מאל איב שיינ?
— מאלסט, מיין טאכטער, מאלע-ביינ!..

מער פארזייענ מערנ —
מער זאל מערנ ווערנ!

נעסטנ לעבנ נוסנבוים
נאענט באמ קארניז,
נעסטנ פול מיט אייפעלעכ,
נוסנבוים – מיט נים.

ניי, נאדעלע,
ניי שנעל,
א ניינקנ שינעל.
נוצ אימ, זונעלע, געזונטערהייט,
דער היימ, דער מאמענ אפ פרייד.

סטאלין זארגט פאר קינד-און-קייט,
סטאלין זארגט פאר גאר דער וועלט,
סטאלין גיט אונדז מוט און פרייד,
סטאלינס ליכט די וועלט באהעלט.

סאליוטן, סאליוטן אינ מאסקווע,
עס דונערט מיט סימבע, עס קוועלט:
די סאנימ מיר האבן פארטריבן
און שאלעם געגעבן דער וועלט!

עם פירט דאס פערד פון ווייטן בארג
דעם קאלווירטניק אפן מארק.
עפֿל רויטע,
העלן האניק,
עמערס פול מיט עסנווארג.

ערד און הימל האבן געשווירן:
הימל זאל רעגענען,
ערד זאל געבוירן,
עמעס זאל שטראלן,
שעקער זאל פאלן!

יעטן זאלסטו יעדער בייט,
יעדער בייט וועט זיין א פרייד.

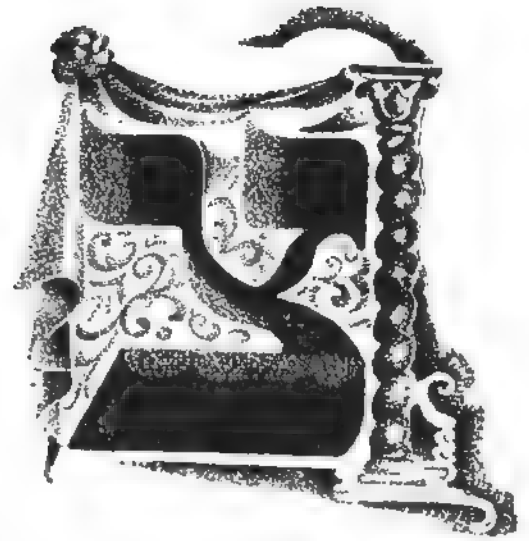

פענ, פענדזל און פאפיר –
פוצ איכ אויס א גארטנ דיר:
פאוועס זיצנ אפ די ערטער,
פאפוגניענ שרייענ ווערטער,
פיפערנאטער אינ מונדיר –
פיפ-פאפ – שיסט אינ טיר.

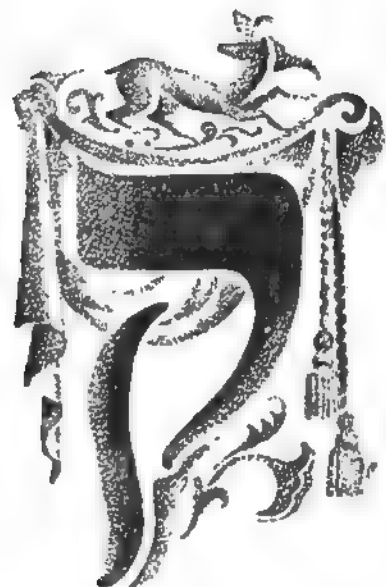
פענדלעכ זידן, פארע פאכט.
פון פארטאג שוין קאכט דער קאכ.
פארפל שיט ער, ציבל ברייט ער,
פעטס אינ בעקן קרייגט זיכ ביטער.
פריער פרוווט דער קעכער פינ,
פעפערט צו אונ זאלצט אריין.
עפישער עפעס נאכ פארגעסנ?
פארטיק, זעצט זיכ עסן.

פייער אפ די סאנימ, פייער!
פאר מיין פריי לאנד, פאר מיין טרייענ!
פלי, מיין פלי-מאשין, געשווינד
אפ די פלייגל פונעם ווינט!

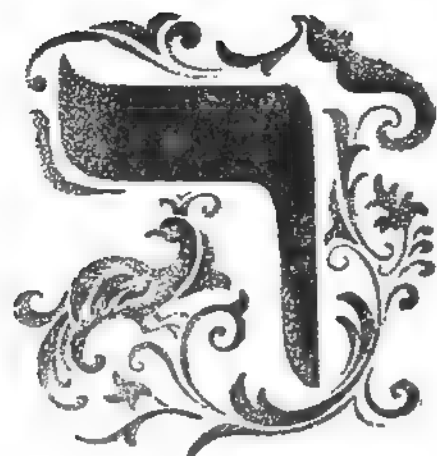
ציגל לייגט מענ,
צעמענט מישט מענ,
צוקער-זאווידן דארפן דא זיין.
צעבן ניינקע וואקסן אויס.
צוקער-בורעקעס וועלן אריין,
צוקער-ציגעלעך וועלן ארויס.

מיין ציבעלע וואקסט,
די שפיצן צעצויגן.
דאס ציגעלע ווארפט
צו דעם מיט די אויגן.
ניטע, ציג!

קױם וואקס איכ אויס,
קױם ווער איכ גרויס,
קלײב איכ די בעסטע
ארבעט אויס.
איכ קלער אונט אַלץ קלערנ –
איכ וויל אַ קאנסטרוקטאָר ווערנ.

קלאפט אַ קינד אין פֿינקל:
– קומט אהער, קומט אהער!
אַ קאמעדיע מיט אַ בער;
קונצן ווייזט אַן אַלטער שפּער;
קלוגע קעמלען טאנצן שערנ;
קראַקאָדילן גיסן טרערנ!

ר ינגעלע, רינגעלע, רויגעז,
זינענ מיר בערויגעז,
רינגעלע, רינגעלע ריק –
זינענ מיר כאווער צוריק.

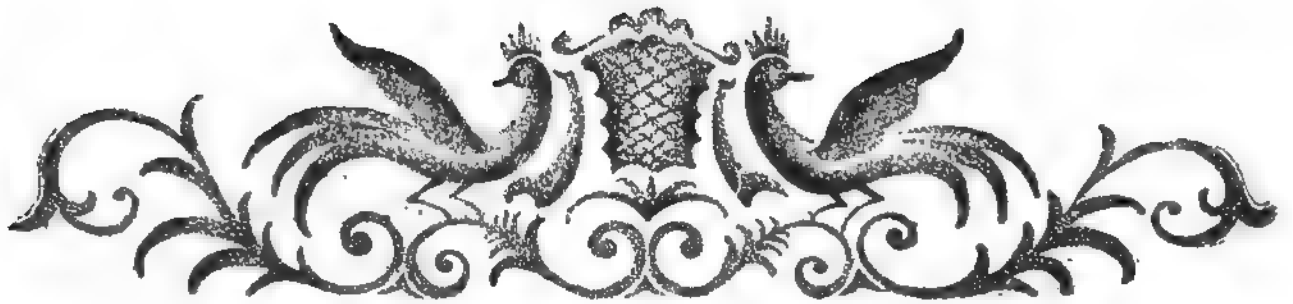
ראשט דער וואסער-שטראם,
שפרינגט און פאלט,
און שפריצט, און פראלט, און ברילט –
און נאר איז ווייכע שוים זיב שטילט.

רעדט צום ריביזן די מער:
דינ גלאטע זייט געפעלט מיר מער!

שענסטער כאלעם, ווער שוין וואר!
שווימענ כזאל אפ דעם לינקאר.
מיט די שיפלייט שטיינ אפ וואכ,
פארנ היימלאנד גיין אינ שלאכט.

שמידער, שמידער,
שטעל אונדז ווידער
שטארקע גליטשערם,
שטעל אנידער
אונדז צו גליטשנ זיב אפ זיי.
פעטער שנייער,
שיט אן ווידער
שניי אפ שניי!

ל ע ב י נ

מעכער פון בערג
און העלער
פון לויטערע שטראמען —
דער טייערער נאָמען.
דער טייערער נאָמען,
ער פלאקערט
און פירט אונדז אינ קריג,
און פירט אונדז
צום זיכערן זיג.

בא וועמען סע וואכט דאָס הארץ,
און אויגן ברענגען,
דער ווייסט פונעם נאָמען,
דער ווייסט אימ,
דער קען אימ,
דער ווייסט,
אז דער טייערער
נאָמען
איז לעניג.

אין סעדער

פרווער פילט מען אָן די קוישן,
גלייכ פון ביימער — נים פון שאַם.
פולע קוישן, פולע קוישן
פאר די ארבעטער פון שטאַם.

דארפ מען אַפרוען א ביסל,
און א לייג זיך אפן גראָז —
קוקט אראָפּ א באק פון עפל,
און פון פלוים — א בלויע נאָז.

עפל-פעפינקעס און פלוימען,
און די שווערע בארן-בער!
בעסן ביימער: „ליבע קינדער,
נעמט אראָפּ א קאפ, סע שווער“.

לאָזט זיך, כעוורע, לאנג נים בעסן,
לאנג נים בעסן — צוליב וואָס?
אפ דער ערד איז אַנגעשאַטן,
פול מיט פרוכטן אפן גראָז.

דאָס טייערסטע פון אלץ

א פייגעלע איז געשטאנען אפ א בוים, א יעגער האָט געצילט אין
דעם און עס שטארק פארווונדעט.

איז אן אלטיטשקע צוגעגאנגען צום פייגעלע און געזאָגט:
— גיב מיר אָפּ דאָס, וואָס דיר איז טייערער פון אלץ, וועל איך
דיך צוריק געזונט מאכן.

וואָס קען זיין טייערער פונעם לעבן? — טראכט דאָס פייגעלע, —
וויזט אויס, די אלטע פרוי טרייבט מיט מיר קאטאָוועס.

— גוט, — זאָגט דאָס פייגעלע, — איך גיב דיר אָפּ דאָס טייערסטע
פון אלץ, אבי הייל מיך אויס.

די אלטיטשקע האָט מיט איר ציטערדיקער האנט אָנגעדרייט דאָס
פארווונדעטע אָרט, איז עס באלד פארהיילט געוואָרן. דאָס פייגעלע האָט
א פאָך געטאָן מיט די פליגעלעך אוועקצופליען.

— ווארט, מיינ טייערע, — האָט די אלטיטשקע געזאָגט, — גיב מיר
אָפּ דאָס, וואָס איז טייערער פון אלץ.

— וואָס זאָל איך דיר אָפּגעבן? — האָט דאָס פייגעלע געפרעגט.

— דינע פליגעלעך, — האָט די אלטיטשקע געענטפערט.

— דאָס קאָן איך נישט! — האָט אויסגערופן דאָס פייגעלע, — בעסער
דער טויט, איידער צו לעבן אָן פליגעלעך! ווי וועל איך פליען אפ דער פריי?

— נו, פלי דיר, געזונטערהייט! — האָט די אלטיטשקע געזאָגט, —
נאָר פון היינט און ווייטער זאָלסטו געדענקען, אז דאָס טייערסטע פון
אלץ איז אויך טייערער אפילע פונעם לעבן.

דאָס פייגעלע האָט צעשפרייט די פליגעלעך און זיך אופגעהויבן
אין דער הייב מיט א געזאנג:

פרייהייט איז טייערער פונעם לעבן!

אפ דער קאמע

איז א ווינקל-פליט
זיך פאָרענ.
ס'יאמל שיילט,
די מאמע שניערט,
אפ א פלאמענדיק
פניער,
קאָכט א מאָפּ זיך,
סוף סיסטאמע.
אונ דער דאספ גייט
ווי פונ קאמע.

שריי איך: — לייט,
שוויסט איר ווייט?
שרייט דער יאט:
— אפ סטאלינגראד!
— אפ סטאלינגראד?
נעמט מיך מיט!

נאָר דער יאט
ענמפערט ניט.

אפ דער קאמע
שוויסט פליט,
שיינע ביימער
נלייך געשניט.
איינס איז צווייט
פעסט געהאלט.
זיך געזעננט
מיט קאלט
וואלד איז צאָפּ,
שוויסט ביימער
אפּ דאָרעם
ווערן היימע.

שוויסט פליט
אפ דער קאמע.
אַמ, א יאמל
מיט זיינ מאמע,
מיט די פענעמער
צו דאָרעם,

דאָס צוויטשערל

איך ווייט, ביסט ניט קיין אַדלער,
קיין וואַלקנס ברעכסטו ניט.
געוויס איז ווייט דיין צוויטשענ
פונ נאכטיגאלס א ליד.
נאָר ווייל ביסט פלייסיק-סונטער,
האלט אויך דער וואלד דיך אונטער:
צוויטש!

אונ כאָטש דו ביסט א ברעקל.
סיסטאם א צוויטש די גרייט, —
דאָך הערט די נאנצע וועלט דיך,
וועג ניסט דיין הארץ איר אויס.
די נאנצע וועלט ווערט סונטער
אונ האלט דעם זינגער אונטער:
צוויטש!

פארכאָרנט צווישן ביימער
איז בלעטערשן געמיש,
דאָרט צוויטשט דער ערשטער צוויטשער
אזוי באהארצט אונ פריש.
ער צוויטשערט אזוי סונטער, —
כאָטש קיינער האלט ניט אונטער:
צוויטש!

איך זע דיך ניט, איך ווייט ניט,
פונוואנענ, ווער דו ביסט.
איך הער אָכער, ווי סונטער
דיין צוויטשענ וועקט אונ גריסט.
איך הער, אונ ס'מאכט מיך סונטער —
אונ כ'האלט מיט הארץ דיך אונטער:
צוויטש!

א וויגליד

מאמעלע מיין, מאמעלע מיין,
שלאָפּ שוין איין, שלאָפּ שוין איין,
איכ וועל דיר דערציילן א מיסעלע באלד,
ווי איכ בין, דיין זון, געגאנגען אין וואלד,
געגאנגען אין וואלד צו האקן די שטאמען,
צו מאכן א שיף, צו שווימען אפ יאמען,
די ביזע אקולן צו קלאפן,
די פישעלעך גאלדענע כאפן.

ווי איכ בין, דיין זון, אריין אינעם וואלד
און האק אין דעם בוים און דעם בוים איכ צעשפאלט —
באוויזט זיך דער האָז און זאָגט מיט געבייזער:
— איכ בין אינעם וואלד דער שרעקלעכער קייסער,
דו זאָלסט מינע וועלדער גיט האקן,
איכ פרעס דיכ אפ ביידע פאָר באקן!
— אנו נאָר, דו האָל-קאפאָל, קום אהער,
אנו, לאָסיר פרווון, ווער וועמען, ווער-ווער...

דערשרעקט זיך דער האָז און קימט שוין גיט מער,
באוויזט זיך דער פוקס און הייבט אָן צו שפרינגען:
— געפעלטסט מיר, קום אהער, איכ וועל דיכ פארשלינגען,
דו ביסט א געשטאקער, א גומער,
איכ וועל דיכ פארפרעגלען אפ פומער.
אנו נאָר, דו פיקסל-קאפיקסל, קום אהער,
אנו, לאָסיר פרווון, ווער וועמען, ווער-ווער...

אנמלויפט ער, דער פוקס, און ווייזט זיך גיט מער!
נאָר דאָ קומען אָן די וועלט און די בערג,
סע בילט און סע ברילט — מעשוּגע צו ווערן!
די שרעקלעכע ציינער זיי ווייזן,
סע גיט מיכ אפ שטיקער צערייסן,
די שלונגען, די צונגען ארויס און אריין —
מאמעלע מיין, אוי, מאמעלע מיין!

האָט סמאליט דערדערט, וואָס טוט זיך אין וואלד,
האָט סמאליט א טאנק ארויסגעשיקט באלד,
דער טאנק האָט די כייס צעשלאָגן —
און מיכ צו דער טאמען געטראָגן...
מאמעלע מיין, מאמעלע מיין,
שלאָפּ גיט איין, שלאָפּ גיט איין.

איכ וועל דיר דערציילן, ווילסט וויסן מיסמאם,
ווי איכ בין, דיין זון, געשוועסטער אינ יאם,
געשוועסטער אינ יאם צו זען די ברייטן,
צו קוקן אינ טיפ, צי וואקסן דאָרט קוויטן,
די ביזע אקולן צו קלאפן,
די פישעלעך גאלדענע כאפן!
אזוי ווי מיין שיפ אינ די נוואליעס איכ שטויס,
אזוי ווי איכ צי א גאלדנעם ארויס,
באווייזט זיך א ראק, ער דרייט מיט די צוואנגען:
— איכ שלעפ דיך אינ גרונט, איכ נעם דיך געפאנגען,
סע וועט דיר גיט העלפן קיין קלאָנג —
מיט מיר קאָן זיך קיינער גיט שלאָנג!
אנו גאָר, דו ראקל-קאכאקל, קום הער,
אנו, לאָמיר פרווונ, ווער וועסטען, ווער-ווער...
דערשרעקט זיך דער ראק און ווייזט זיך גיט מער.
און דאָ ווי א בארג דער וואלפיש באווייזט זיך,
ער רייבט זיך אינ שיפ: אינ קאָפ, זאָגט ער, בייסט זיך,
סע קיצלט מיך שטארק אינ די אנגלען,
מיר גלוקס זיך מיט דיר צו ראנגלען!
— אנו גאָר, דו פעמפיק, אנו, קום אהער,
אנו, לאָמיר פרווונ, ווער וועסטען, ווער-ווער...
באהאלט זיך דער וואלפיש און ווייזט זיך גיט מער.
גאָר דאָ קומען אָן רענגס און ווייטן,
זי כאפן מיין שיפ און שטיקער זיי שינדן,
דער יאם ווערט מיט בערג און מיט גריבער,
אָט קערט זיך מיין שיפעלע איבער.
די גריבער די פינצטערע שלינגען מיך איינ —
מאמעלע מיין, מאמעלע מיין!
האָט סטאלין געהערט, וואָס עס מוט זיך אינ יאם —
האָט סטאלין געשיקט אזא הידראָפלאן,
ער האָט יענעם שטורעם צעשלאָנג —
און מיך אינעם קרעמל געטראָנג.
מאמעלע מיין, אוי, מאמעלע מיין,
סע עפנט די מיר, און ווער קומט ארייין?
און הייבט מיך ארום צו זיך אפ די הענט,
צו זיך אָט אזוי, ווי פאפע מיך נעמט,
און פרעגט מיך אלץ אויס, וואָס מוט זיך אינ יאם.
נו, מרעפ ווער דאָס איז? דו ווייסט שוין מיסמאם.

דאָס ערשטע יאָדליקל

ניש גוט האָט זיך אוועקגעשטעלט
דאָס יאָדליקל באַם פלייג.
וואָס איז עס פאר אַן אָרט אָט דאָ?
דערצו נאָך איינ אלליינ.

איינ אלליינ — אַי, ניש גוט.
שטייט דער ווינט ווי א רוט.

נאָך טראַכט עס דען אוועקצוגייג,
כאָטש ביטער שטייט דער ווינט?
כאָטש וואָס עס האָט דאָ אויסצושטייג
א יאָדליקל א קינד?

ווען שמערן שנייטן איבער פלייג,
און ווינטער-שלאָפ באַפאלט,
וואָס טרויסט א יאָדליקל אלליינ?
פארשטייט זיך פון א וואלד.

סע טרויסט, סע וואַקסט, סע ציט צום רוים,
און פעסט איג גרונט זיך האלט,
סע ווייסט, ס'איז דאָ דער ערשטער בוים,
דער אָנהייב פון א וואלד!..

ווייז

און ווען סע וואַרעמט גוט אונדז אויס —
איז קריכן מיר פון דר'ערד ארויס,
פון אונטער זונ — איג פּרילינג-פלייז!

מיר גרייט זיך,
פארשפרייט זיך
צו זייג א יאמ פון ווייז!

מיר זיינען קערעלעך,
צונערעקט מיט שניי מיט קאלטן,
דעם גאנצן ווינטער
איג דער ערד זיך אפגעהאלטן.

איצט טראַכט די זונ דעם שניי אוועק
און דעקט אונדז צו מיט גייער דעק,
מיט זוניקער, וואַרעמער פערענע.

באפרייט כאוועלען

(א פאָלקס-מַסע)

אמאָל איז געווען א טאטע מיט א מאמע. האָבן זיי געהאט איין-
איינציק טעכטערל כאוועלע. די טאטע-מאמע זינען אוועק אפ דער אר-
בעט, און כאוועלע איז געבליבן אין דער היים, האָט זי אופגעראמט די
שטוב, צוגעכעט די בעטן, אויסגעקערט דאָס מיסט און געגאנגען עס ארויס-
ווארפן. פאָרט דורך א פאָרעץ און לאָזט ארויס פון מויל זיין פֿייער.
זאָגט ער צו כאוועלע: „מיידעלע, הייב מיר אופ די פֿייער!“ אזוי האָט
ער געזאָגט דריי מאל. ערשט דערנאָך האָט כאוועלע אופגעהויבן די
פֿייער און דערלאנגט דעם פאָרעץ. דאָ האָט דער פאָרעץ געכאפט כא-
וועלע און אוועקגעפאָרן מיט איר.

ווי די טאטע-מאמע זינען אהיים געקומען, זעען זיי, אז כאוועלע
איז נישט. ווערט זיי שלעכט און ביטער. האָט די מאמע זיך אוועקגע-
לאָזט איבער פעלדער און וועלדער זוכן כאוועלע. גייט זי און גייט
און טרעפט א שורע גענדז. זאָגט זי צו זיי:

„גענדזעלעכ, גענדזעלעכ!
צי האָט איר נישט געזען א מיידעלע
מיט א בלוי קליידעלע,
מיט שווארצע לאָקן,
מיט רויטע זאָקנז?“

האָבן די גענדז געענטפערט: „ניין, ניין!“
איז די מאמע ווייטער געגאנגען: האָט זי דערזען א האָבן מיט א
הונ. זאָגט זי:

„האָנדל-הינדל, האָנדל-הינדל!
צי האָט איר נישט געזען א מיידעלע
מיט א בלוי קליידעלע,
מיט שווארצע לאָקן,
מיט רויטע זאָקנז?“

האָבן זיי געענטפערט: „ניין, ניין!“
גייט די מאמע ווייטער און דערזעט א שורע אינדיקעס, פרעגט זי:

„אינדיקעלעכ, אינדיקעלעכ!
צי האָט איר נישט געזען א מיידעלע
מיט א בלוי קליידעלע,
מיט שווארצע לאָקן,
מיט רויטע זאָקנז?“

ענטפערן די אינדיקעס: „האָלדער-באָלדער יאָ!“ פרעגט די מאמע:
„זאָגט זשע מיר, וווּ איז כאוועלע?“ זאָגן די אינדיקעס, אז כאוועלע האָט
געכאפט דער פאָרעץ און זי פארשלאָסן הינטער זיבן טויערן. האָט די
מאמע גערופן דעם טאטן און די בעסטע גוטע-פריינט, זינען זיי אוועק-
געלאָפן צום פאָרעץ, אופגעריסן די זיבן טויערן און באפרייט כאוועלע.

וועסט שלאָגן דאָס מיידעלע?

(א פאָלקס-מעסעלע)

אמאָל איז געווען א באבצי, האָט זי געווינט מיט א מיידעלע אין פּעלד אין א קליין שטיבל, די באבצי איז געווען א שלעכטע, זי פלעגט שילטן דאָס מיידעלע.

איינמאָל איז די באבצי מיטן מיידעלע אוועק קלעבן שוואַמען אין וואַלד, איז דערוואַל צום שטיבל צוגעקומען א בער און גענומען זיך דרייען אהין און אהער.

קומט דאָס הינטל און זאָגט: „רעב בער, וואָס דרייט איר זיכ?“ זאָגט דער בער: „וואָס ארט דיכ, דריי זיכ אויכ.“ דרייען זיי זיכ אינצוויייען.

אזוויי זיי דרייען זיכ, קומט אָן א הירש און פרעגט: „בערע, הינטל, וואָס דרייט איר זיכ?“ ענטפערט זיי: „וואָס ארט דיכ, דריי זיכ אויכ.“ דרייען זיי זיכ אינדרײַען שוין.

קומט צו דער האָן און פרעגט: „בערע, הינטל, הירש, וואָס דרייט איר זיכ?“ זאָגט זיי: „וואָס ארט דיכ, דריי זיכ אויכ.“ דרייען זיי זיכ שוין אינפירן.

אזוויי זיי דרייען זיכ, קומט צו א דעקל פון א טשיניק און פרעגט: „וואָס דרייט איר זיכ?“ זאָגט זיי: „וואָס ארט דיכ, דריי זיכ אויכ.“ דרייען זיי זיכ שוין אינפירן.

קומט צו צו זיי א שטיק סמאָלע מיט א שפילקע און זאָגט: „בערע-הינטל-הירש-הענדל-דעקל, וואָס דרייט איר זיכ?“ זאָגט זיי: „וואָס ארט אייכ, דרייט זיכ אויכ.“ דרייען זיי זיכ שוין אינזיבענען.

האָבן זיי זיכ אזוי לאַנג געדרייט, ביז ס'איז געוואָרן נאכט. דארפ מען גיין שלאָפן. גייט מען שלאָפן צו דער באבצי אין שטוב אריין. דער בער לייגט זיכ אין בעט. דאָס הינטל-אין וויגל, דער הירש-אין אויוון, דער האָן-אפ דער פאָליצע, דאָס דעקל-אין קוימען, דאָס שטיקל סמאָלע-אין קעסטעלע שוועבעלעך, און די שפילקע האָט זיכ אריינגעשטעקט אין האנטעכ.

קומט די באבצי מיטן מיידעלע פונעם וואַלד, זי שילט דאָס מיידעלע, וואָס צו ווייניק שוואַמען האָט זי אָנגעקליבן. די באבצי שעלט און גרייט זיכ לייגן שלאָפן. זי גייט צו צום בעט, — טוט איר דער בער א זעצ מיטן פוס: „וועסט שילטן דאָס מיידעלע?“ האָט די באבצי זיכ דערשראָקן און זיכ אָנגערירט אין וויגל, — גיט איר דאָס הינטל פון דאָרט א ביס: „וועסט שילטן דאָס מיידעלע?“ גייט זי זיכ לייגן אפן אויוון: גיט איר דער הירש א שטורכ מיט די הערנער: „וועסט שילטן דאָס מיידעלע?“ גייט זי צום אויוון זיכ אָנווארעמען, פאלט אראָפ אפ איר דאָס דעקל פונעם קוימען. גייט זי אָנצינדן דאָס לאַמפ צו זען, וואָס טוט זיכ אין שטוב, — וויל זי ארויסנעמען א שוועבעלעך, קלעפט זיכ צו די סמאָלע צו די פינגער און וויל גיט אראָפ. וואשט זי זיכ די הענט און וויל זיכ אָפּווישן מיטן האנטעכ, גיט איר די שפילקע אזא שטאָכ, אז זי הייבט אָן שרייען. צעשרייעט זיכ דער האָן פון דער פאָליצע:

„קריי-קרו-קו, וועסט שילטן דאָס מיידעלע?“ פון דעמלט אָן איז די באבצי געוואָרן א שטילינקע. אז אלע שטעלן זיכ איין פארן קינד!

דער ווינגארטן

איינמאל איז דער פוקס געקומען צו א ווינגארטן. די וויינישטאקן זינען פול באוואקסן געווען מיט גרינע און שווארצע ווייניטרויבן. האט דעם פוקס זיך פארוואלט פארזוכט פון זיי.

אבער וואס טוט מען? דער פארקן איז זייער א הויכער און דער טויער איז צוגעשלאסן.

דער פוקס איז ארומגעלאפן ארום ווינגארטן, עפשער איז דא עפעס א שפארע אפ דורכצוקריכן. און א שפארע האט ער טאקע געפונען. נאך זי איז צו שמאל, ער קען נישט אריין דורכ איר.

האט דער פוקס געקלערט און צוגעקלערט: ער וועט פאסטן א פאך טעג, וועט הונגערן, מאגער ווערן, וועט ער דעמלט זיך קענען דורכ שפארן דורכ דער שפארע.

צוויי מעסלעס האט דער פוקס געפאסט און געמוזט נאך פאסטן א דריטן מעסלעס, ערשט דעמלט, און אויסגעמאגערטער האט ער זיך קוים דורכגערוקט און איז אריין אין ווינגארטן.

דא האט ער זיך געלאזט ווילגיין.

פון וויינישטאק צו וויינישטאק געשפרונגען,

די ווייניטרויבן לאהעט געשלאנגען.

מיט די לאפעס געכאפט,

מיט די ציינער געקלאפט,

ניט געלעקט, נישט געשמעקט, — נאך געפרעסן,

אינגאנצן איז וועכטער פארגעסן!

אייביק קען מען אין ווינגארטן נישט בלייבן. דער וועכטער וועט זיך ארומקוקן, און דער גאנצער וועט באקומען א פסאק.

קומט דער פוקס צו דער שפארע, נאך ער קען נישט אדורכ. ער איז ווידער דיק. וואס טוט מען? ווי זאל ער ארויס?

מוז דער פוקס טאן דאס פריערדיקע. ער האט זיך באהאלטן אין געדיכטע גראזן און גענומען פאסטן דריי טעג און דריי נעכט, מאגער צו ווערן. אבער דאס פאסטן איז אימא סאך שווערער אנגעקומען ווי פריער, וויל פאר זיינע אויגן זינען געהאנגען די פולע געשמאקע הענגלעך ווייניטרויבן, און ער האט נישט געטארט נעמען אין מויל!

ווען דער פוקס איז אן אויסגעדארטער, א מאגערער קוים ארויס דורכ דער שפארע אין דרויסן, האט ער געזאגט:

— דער ווינגארטן איז אוואדע שיי, נאך מע האט פון אימ קיין האנאע נישט...

אינ ברונעם

איינמאל איז דער פוקס געקומען צו א ברונעם. איבערן ברונעם
איז אפ א ראד געהאנגען אן עמער.
דער פוקס איז זייער דאָרשטיק געווען, האָט ער זיך אריינגעזעצט
אינעם עמער און אראָפּגעלאָזט זיך אינ ברונעם, פונעם ברונעם האָט
זיך אופגעהויבן א צווייטער עמער.
דער פוקס האָט זיך אָנגעטרונקען, זיך אָפּגעקילט און וויל ארויס
פון ברונעם—קען ער ניט. קעדיי ער זאָל זיך אופהייבן, 'מוז דער
צווייטער עמער אראָפּ אינ ברונעם.
דערוויל גייט פארכי א וואָלפּ און דערהערט, אז עמעץ איז אינ
ברונעם, לויפט ער צו און דערזעט דעם פוקס.
—הא, דו ליגנערק, האָסט געוויס פארנארט א לעמעלע און
ווילסט עס אליין אופרעסן. אנו, גיב עס אהער!
אזוי שרייט אויס זשעדנע דער וואָלפּ. דער פוקס האָט עס דער-
הערט—צעמעקעט ער זיך ווי א לעמעלע: „מו-מע, מו-מע, דער וואָלפּ
זאָל מיך נעמען!“
האָט דער וואָלפּ גיב זיך אריינגעזעצט אינעם הענגענדיקן עמער
און מיטאמאל א פראל געטאָן אינ ברונעם ביז צום וואסער, —האָט
גלייך דער עמער מיטן פוקס געטאָן א פלי ארופ, און דער פוקס שטייט
שויב אפ דער ערד.
ווען דער וואָלפּ האָט דערזען, אז ער איז געבליבן צום נאר, האָט ער
אויסגעשרייען:
—פארוואָס קומט עס מיר, דו ליגנער!
האָט דער פוקס אימ געענטפערט מיט געלעכטער:
—פון קלעם באפרייט ווערט דער גערעכטער,
און זיין אָרט פארנעמט דער שלעכטער!

ווי לעמל ראטעוועט די מילך

די מאמע גייט אהיים,	סע שוויסט, סע הייבט זיך, רייכט זיך
לויפט לעמל איר אנטקעגן:	און פאלט צוריק אראָפּ!
„איי, מאמע, איז נעשען,	„האָסטו ניט לאנג געווארט
דו זאָלסט שוין נאָרניט פרעגן!	און דאָס ארויסגעשארט?“
א מיזעלע אריין איז	„נאָך וואָס? איך האָב אינ טאָפּ
אינ מילך, אינ גרויסן טאָפּ:	די קאצ אריינגעשפארט!“

דאָס זשוקל

א רענז! א רענז!
סע גיסט מיטאמאל
אינ רינוועס, אינ ריטשקעס,
אינ מיכל, אינ טאל.

סיי ביימער, סיי טוועס,
זיי ציטערנ נאם,
קיינ מענטשנ, קיינ פיינל,
קיינ הינט ניט אינ נאם.

אונ איינס נאָר א זשוקל
מיט פיסעלעכ רויט
דאָ דרייט זיכ מיט ריטשקעס
אונ שפילט זיכ מיט טויט.

אַט קערט זיכ דאָס איבער —
אוי, גול-גול, אונ אויס!
אַט שטעלט דאָס א פיסל
אונ רייסט זיכ ארויס.

אַט טוט אים אינ קעפל
א טראַפּ א קלאַפּ,
אונ אונט א בולבע
אַט טוט עס א כאַפּ.

נאָר דאָ טוט א שפענדל
א קריס זיכ, א לאַפּ,
א ניינ זיכ צום זשוקל
אונ געסט עס ארופּ.

דאָס שטעלט זיכ אינמיטן
אונ האלט זיכ גוט צו,
עס שווימט זיכ דאָס שפענדל
אונ טראַגט ערגעצווי.

די ריטשקע, זי בלעבלט,
אונ זילבערט אונ בלענדט,
עס טראַגט זיכ דאָס שפענדל
פאר שטיבער, פאר ווענט.

אונ קומט צו א שטיבל
אונ טוט זיכ א שמויס,
אריינ אינ א לעכל,
אריינ אינ א הויז.

דאָ ווינט א מישפּאַכע
מיט קינדערלעכ דריי,
זיי כאַפּן דאָס זשוקל
אונ לאַזן עס פריי.

אפֿן גליטש

גליטשנ, גליטשנ, גליטשנ ווידעג,
ווארעם ווערט אינ אלע גלידער,
פלאם אינ בעקלעך,
קראפט אינ הענט,
אינ די אויערן פייער ברענט.

מיט א שליטל,
אַן א שליטל,
אפ א קלאַץ, א דראָנג, א ריטל.
אפ די קני, צי אפֿן היטל,
היי, אלציינעם!
יאם אונ יאם, —
גליטש איז אויסגענאָסן גלאם.

פראָסט האָט ליב צו זיין אינ דרויסן,
פראָסט האָט ליב א גליטש א נרויסן!
פראָסט האָט ליב, אז מ'איז גיט מיד,
לאָמיר זינגען אים א ליד:

שמידער, שמידער,
מיט גלעזערדיקע גלידער,
קומסט אפ גאנצן ווינטער,
האלמסט זיך מיט אונדז אונמער,
ציסט אונדז פונ די טויערן,
שנעלסט אונדז אינ די אויערן,
מאכסט פאר אונדז מרוקן,
שמעלסט פאר אונדז בריקן,
אונ אפ בארג אונ אפ טאָל
שמעלסט פונ אייזן אונ פונ שטאָל,
שמעלסט אזוינע גליטשן,
אזוינע גומע גליטשן!

דער הימנ פונ סאָוועטן-פארבאנד

א בונד רעפובליקן א פעסטנ, א פרייענ
באהעפט האט אפ אייביק דאָס גרויסרוסיש לאנד,
זאָל לעבנ די שאפונג פונ פעלקער געטרייע,
דער איינהייטלעכ שטארקער סאָוועטן-פארבאנד.

לויב אונדזער פאָטערלאנד פרייענ אונ מעכטיקנ,
דו ביסט פאר פריינטשאפט פונ פעלקער די זייל.
פאָלקס-פאָג סאָוועטישע, פאָלקס-פאָג גערעכטיקע,
זאָל זי צומ זיג אונדזער וועגווייזער זיין!

דורך שטודעמס די פרייהייט געטאָג האט אונדז שטראלנ.
ס'האט לענינ דער גרויסער דעם וועג אונדז באהעלט.
אפ טרייהייט דעם פאָלק האט דערצויגנ אונדז סטאלינ,
אפ מי אונדז באגייסטערט, מיט גוורע באזעלט!

לויב אונדזער פאָטערלאנד פרייענ אונ מעכטיקנ,
דו ביסט פאר גליק פונ די פעלקער די זייל.
פאָלקס-פאָג סאָוועטישע, פאָלקס-פאָג גערעכטיקע,
זאָל זי צומ זיג אונדזער וועגווייזער זיין.

דערצויגנ אינ שלאכט אונ ארמיי פונ גיבורים,
די פרעכע פארכאפערס מיר ברענגענ זיי אומ.
אינ שלאכט מיר אנטשיידנ דעם גוירל פונ דוירעס,
דאָס פאָטערלאנד אונדזערס מיר פירנ צום רום.

לויב אונדזער פאָטערלאנד פרייענ אונ מעכטיקנ,
דו ביסט פאר רום פונ די פעלקער די זייל.
פאָלקס-פאָג סאָוועטישע, פאָלקס-פאָג גערעכטיקע,
זאָל זי צום זיג אונדזער וועגווייזער זיין!

Г ג ח	Б ב ב	0 א א	A א א
ОЙ רי י	У (ר) ר (י) י	— ה ה	Д ד ד
Т ט ט	Ж זש ז	З ז ז	В ור ו
ЭЙ יי י	И (?) י (י) י	Й י י	Ч טש ט
М מ מ	Л ל ל	Х כ כ	АЙ יי י
П פ פ	Э ע ע	С ס ס	Н נ נ
Р ר ר	К ק ק	Ц צ צ	Ф פ פ
אויסער די דאזיקע אויסזעס זינען אינעם אלטן אויס- לייג פארן אויך ח (כ), ה (ט), ת (ס) און פינף שלאס-אויסזעס י (כ), ם (מ), ן (נ), ך (פ), ץ (צ).			ש ש ש

אינה אלט

זיט

32—3	א—ש
33	לענין
34	אין סעודער
34	דאָס טײַערסטע פֿון אלץ
35	אפּ דער קאמפּ
35	דאָס צווייטשערל
36	א וויגליד
38	דאָס ערשטע יאָדליקל
38	ווייב
39	באפרייט כאוועלענ
40	וועסט שלאָגנ דאָס מיידעלע
41	דער ווינגאַרטנ
42	אין ברונעם
42	ווי לעמל ראטעוועט די מילכ
43	דאָס זשוקל
44	אפּנ גליטש
45	דער הימנ פֿון סאַוועטנ-פארבאנד
47	אלעפּבייס

Редатор А. Фрумкин.

Подписано к печати 18/X-47 г. В—03511. Печ. л. 3. Уч.-изд. л. 2,48. Формат
бумаги 84x108/16. Тираж 25.000 экз. Зак. 135. Цена 2 руб.

Типография Госиздательства „Дер Змес“, Москва, Старопанский пер., № 1.

2 руб

Л. КВИТКО
АЗБУКА В СТИХАХ

ОГИЗ
Госиздательство „Дер Эмес“
Москва, Старопанский пер., 1.